

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3809-19

meddelad i Stockholm den 9 december 2019

KLAGANDE

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköpings dom den 18 juni 2019 i mål nr 1676-19

SAKEN

Rätt att ta del av allmän handling

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen bifaller överklagandet och beslutar att Kriminalvården ska lämna ut de begärda handlingarna till AA med de uppgifter som hans begäran inte omfattar maskerade.

Dok.Id 210776

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

1. Var och en har rätt att hos myndigheter ta del av allmänna handlingar förutsatt att uppgifterna i dem inte omfattas av sekretess. En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen dit eller upprättad där.
2. AA begärde hos Kriminalvården att få ta del av meritförteckning och CV avseende två namngivna anställda vid Kriminalvården.
3. Kriminalvården avslog hans begäran. Som skäl angavs bl.a. följande.
4. Sekretess gäller för uppgift som rör totalförsvaret bl.a. om det vållar fara för rikets säkerhet om uppgiften röjs. Delar av Kriminalvården är en del av den civila verksamheten i totalförsvaret. Anställdas meritförteckning och CV kan användas för otillåten påverkan och därigenom försvåra myndighetens uppdrag. Vidare är de båda anställda beslutsfattare och har därmed en strategiskt viktig position. AA är dömd till ett längre fängelsestraff och är placerad i anstalt av högsta säkerhetsklass. Det står inte klart att uppgifter om de anställdas meriter och CV kan lämnas ut till honom utan att de eller någon närstående till dem lider men.
5. De begärda handlingarna omfattades därför enligt Kriminalvården av sekretess både enligt 15 kap. 2 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) – försvarssekretess – och enligt 39 kap. 3 § första och andra styckena – personaladministrativ sekretess.
6. AA överklagade beslutet till Kammarrätten i Jönköping och yrkade att få ta del av de begärda handlingarna men utan uppgift om de anställdas adress, telefonnummer och personnummer.

DOM

Mål nr
3809-19

7. Kammarrätten, som instämde i Kriminalvårdens bedömning att uppgifterna i de begärda handlingarna skyddades av både försvarssekretess och personaladministrativ sekretess, avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

8. AA vidhåller sin begäran.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

9. Frågan i målet är om uppgifter ur meritförteckning och CV avseende anställda vid Kriminalvården omfattas av sekretess.

Rättslig reglering m.m.

10. Enligt 15 kap. 2 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess för uppgift som rör verksamhet för att försvara landet eller planläggning eller annan förberedelse av sådan verksamhet eller som i övrigt rör totalförsvaret, om det kan antas att det skadar landets försvar eller på annat sätt vållar fara för rikets säkerhet om uppgiften röjs.
11. Med totalförsvaret avses enligt 1 § första stycket lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Enligt tredje stycket består totalförsvaret av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). I förarbetena anges att det civila försvaret omfattar alla de beredskapsförberedelser som bl.a. statliga civila myndigheter vidtar i fredstid och all den civila verksamhet som behövs under krigsförhållanden för att stödja Försvarmakten, skydda och rädda liv och egendom, trygga en livsnödvändig försörjning och upprätthålla viktiga samhällsfunktioner (prop. 1994/95:7 s. 50 f.).

DOM

Mål nr
3809-19

12. Kriminalvården utgör en del i det civila försvaret inom totalförsvaret (prop. 1994/95:6 s. 219).
13. Enligt 39 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess i annat fall än som avses i 1 och 2 §§ i personaladministrativ verksamhet för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående utsätts för våld eller lider annat allvarligt men om uppgiften röjs.
14. Av paragrafens andra stycke följer att sekretess vidare gäller i personaladministrativ verksamhet för uppgift om en enskilds bostadsadress, privata telefonnummer och andra jämförbara uppgifter avseende personalen, uppgift i form av fotografisk bild som utgör underlag för tjänstekort eller för intern presentation av myndighetens personal samt uppgift om närstående till personalen, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men.
15. Enligt 10 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) gäller sekretess i personaladministrativ verksamhet hos bl.a. Kriminalvården för uppgift om personnummer och födelsedatum, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

16. Verksamhet inom Kriminalvården kan utgöra sådan verksamhet som avses i bestämmelsen om försvarssekretess. Uppgifter hos Kriminalvården kan alltså omfattas av sekretess enligt den bestämmelsen.
17. De av AA begärda handlingarna innehåller sådana uppgifter som en meritförteckning eller ett CV typiskt sett innehåller, såsom t.ex. uppgifter om utbildningar, arbetslivserfarenhet och referenser.

DOM

Mål nr
3809-19

18. Uppgifterna är enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening inte av det slaget att de kan sägas röra sådan verksamhet inom Kriminalvården som avses i bestämmelsen om försvarssekretess och omfattas därmed inte av den regeln. Försvarssekretess hindrar således inte ett utlämnande.
19. Frågan blir då om uppgifterna i de begärda handlingarna ska hemlighållas på grund av personaladministrativ sekretess.
20. AAs begäran är begränsad såtillvida att den inte omfattar uppgifter i de anställdas meritförteckning och CV som avser adress, telefonnummer eller personnummer. Hans begäran omfattar därmed endast sådana uppgifter som avses i 39 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen.
21. Enligt den bestämmelsen gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående utsätts för våld eller lider annat allvarligt men om uppgiften röjs.
22. Såvitt avser uppgifter av det nu aktuella slaget råder alltså en stark presumtion för offentlighet. Hinder mot att lämna ut en uppgift föreligger således endast när det på grund av vad som är känt om den som begär att få ut uppgiften eller på grund av andra särskilda omständigheter finns skäl för bedömningen att ett utlämnande skulle medföra en inte obetydlig risk för att någon utsätts för våld eller annat allvarligt men (RÅ 2010 ref. 20).
23. De nu aktuella uppgifternas innehåll och art samt vad Kriminalvården i sitt beslut har åberopat som skäl för ett hemlighållande på grund av personaladministrativ sekretess – att de båda anställda är beslutsfattare och därmed har en strategiskt viktig position – ger enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening inte anledning att anta att ett utlämnande av uppgifterna skulle medföra en risk för att någon utsätts för våld eller annat allvarligt men.

DOM

Mål nr
3809-19

24. Uppgifterna omfattas därmed inte heller av sekretess enligt 39 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen.
25. Sekretess hindrar alltså inte att de begärda handlingarna lämnas ut till AA med de uppgifter som hans begäran inte omfattar maskerade.
26. Överklagandet ska således bifallas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Anita Saldén Enéus, Mari Andersson och Ulrik von Essen.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Esin Tubluk.